

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/30/2013
Identifikačné číslo spisu:	6013200055
Dátum vydania rozhodnutia:	22.05.2014
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6013200055.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa: T. P., trvale bytom M. P. W. XXX/XX, S. - Q., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, so sídlom Národná 34, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 4N 2001/12 zo dňa 13. decembra 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23Sp/3/2013-20 zo dňa 28. februára 2013, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23Sp/3/2013-20 zo dňa 28. februára 2013, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 23Sp/3/2013-20 zo dňa 28. februára 2013 podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu č. 4N 2001/12 zo dňa 13. decembra 2012, ktorým podľa § 14 ods. 1 písm. d/ zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) rozhodol o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci navrhovateľovi.

O trovách konania rozhodol súd s poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že v konaní neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Zároveň navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok 35 € na účet Krajského súdu v Banskej Bystrici do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Poplatkovú povinnosť navrhovateľa odôvodnil podľa § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov tým, že v danom prípade je navrhovateľ poplatníkom, ktorý podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Krajský súd konštatoval, že navrhovateľ v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 16. júna 2012 neuvedol údaje v súvislosti s poskytovaním nájmu nebytových priestorov, ktoré údaje nedoplnil ani v priebehu konania u odporcu. Výslovil, že neuveril tvrdeniu navrhovateľa, že s užívateľom Ing. L. F. uzavrel zmluvu o užívaní nebytových priestorov za symbolickú odplatu 1 € ročne, ktorý záver súdu prvého stupňa bol potvrdený aj skutočnosťami vyplývajúcimi z podania Ing. L. F. zo dňa 29. júna 2012, že tento má aj naďalej prenajať nebytové priestory M. P. W. XX, S. od T. P. a T. P., pričom v roku 2011 zaplatil mesačné nájomné 125 € pánovi P. a 125 € pani P. a od 1. januára 2012 platil mesačne 100 € k rukám pána P. a 150 € na účet pani P., a k 1. júnu 2012 boli všetky platby uhradené. Dodávajúc, že i v prípade, ak by bola pravdivá zmluva o užívaní nebytových priestorov zo dňa 15. decembra 2011, na základe ktorej mal Ing. L. F. dostať do užívania nehnuteľnosť za symbolickú odplatu 1 €, nemohol by súd na túto zmluvu prihliadať, nakoľko navrhovateľ sa bezdôvodne vzdal finančných prostriedkov za situácie, keď vedie niekoľko súdnych sporov na Okresnom súde v Žiline, a keď má platiť ešte aj výživné na syna, súdne poplatky a zabezpečovať si advokátske zastúpenie v súdnych sporoch. Ďalej poukázal na skutočnosť, že účelom zákona č. 327/2005 Z. z. je zabezpečiť poskytovanie právnej pomoci fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv. Súčasne uviedol, že aby poskytovanie právnej pomoci nebolo zneužívané, dôvodne odporca vyžaduje, aby žiadateľ o priznanie právnej pomoci uvádzal pravdivé a úplné údaje.

Proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal navrhovateľ. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a priznal mu zastupovanie Centrom právnej pomoci v Žiline aj naďalej. Namietal, že krajský súd nedostatočne posúdil konanie navrhovateľa v súvislosti so zmluvou, ktorú mal uzatvorenú s Ing. L. F., v ktorej sa uvádza, že mu navrhovateľ dáva do užívania budovu č. XX v Q. v podiele 1/3 za nie symbolické 1 €, ale za 1 € ročne s podmienkou, že sa bude o navrhovateľa starať. Poukázal na skutočnosť, že starostlivosť Ing. L. F. presahovala cenu nájmu podľa zmluvy, ktorý by mesačne činil 100 €. Krajskému súdu vyčítal, že nedostatočne zistil dôvody, prečo bolo nájomné dohodnuté za 1 € ročne, keď neskúmal, v akých podmienkach navrhovateľ žije, teda že žije sám, je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, s odkázaním na cudziu pomoc. Súčasne namietal, že súd prvého stupňa sa zaoberal aj okolnosťami, ktoré sa prejednávanej veci netýkali, ako napr., že vedie aj iné súdne spory.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť, nakoľko sa s ním v plnom rozsahu stotožnil. Poukázal na skutočnosť, že odporca je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou zákonom č. 327/2005 Z. z., ktorá poskytuje právnu pomoc v cit. zákone špecifikovaných prípadoch. Jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci je materiálna núdza žiadateľa, pričom pri rozhodovaní o nároku na právnu pomoc sa posudzuje aj otázka zrejmej bezúspešnosti sporu a hodnoty sporu. Dodal, že úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť iba ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok. Ďalej uviedol, že odporca postupoval podľa zákona č. 327/2005 Z. z. a na základe predložených dokladov o príjmoch a majetkovej situácii navrhovateľa v konaní o nároku na poskytovanie právnej pomoci dospel k záveru, že navrhovateľ je v materiálnej núdzi a priznal mu nárok na poskytovanie právnej pomoci.

Následne uviedol, že na základe prijatého podnetu opätovne skúmal príjmové a majetkové pomery navrhovateľa, pričom zistil, že navrhovateľ v nárokovom konaní pred odporcom zatajil príjem z nájmu, a teda nárok na poskytovanie právnej pomoci mu bol priznaný na základe neúplných a nepravdivých údajov. Ďalej sa vyjadril, že zo získaných dôkazov zistil, že v posudzovanom období december 2011 až jún 2012 mal navrhovateľ príjem z nájmu v decembri 2011 v preukázanej výške 125 € mesačne, pričom v období január až jún 2012 mal navrhovateľ s nájomcom uzavretú zmluvu o užívaní nebytových priestorov za cenu 1 € ročne. Dodal, že pravdivosť tejto skutočnosti bola spochybnená jednak dôkazmi predloženými v rámci prijatého podnetu, ako aj samotnou výpoveďou nájomcu Ing. L. F. pred odporcom. Tento neskúmal ďalej skutočnú výšku platieb prijatých navrhovateľom z titulu užívania nebytových priestorov, nakoľko už samotný fakt, že navrhovateľ túto skutočnosť odporcovi zatajil, postačoval na splnenie zákonných podmienok na odňatie nároku na poskytovanie právnej pomoci.

Vo vzťahu k odvolacej námietke navrhovateľa, spočívajúcej v tvrdení, že odplata za užívanie jeho nebytových priestorov resp. jeho podielu, bola dohodnutá s nájomcom Ing. L. F. v sume 1 € ročne, keďže nájomca mu ako odplatu poskytoval starostlivosť a pomoc, na ktorú bol navrhovateľ odkázaný, uviedol, že túto skutočnosť navrhovateľ neuvádzal ani v nárokovom konaní pred odporcom, pričom uvedené netvrdil ani v čase prešetrovania prijatého podnetu od jeho bývalej manželky. Doplnil, že existenciu takejto dohody nespomenul ani nájomca Ing. L. F. v rámci svojej výpovede pred odporcom. Mal za to, že z jeho výpovede práve naopak vyplynulo, že navrhovateľovi neplatil sumu 1 € ročne, teda že predmetná zmluva nie je platná. Súčasne poukázal na skutočnosť, že v čestnom prehlásení nájomca potvrdil, že navrhovateľovi platil 100 € mesačne. Dodávajúc, že tieto sumy mal uhradené až do septembra 2012. Na základe uvedených skutočností konštatoval, že príjem navrhovateľa z nájmu nebytových priestorov v roku 2012 rozhodne nebol v sume 1 € ročne. Zdôraznil, že po vyhlásení napadnutého rozsudku navrhovateľ odvolania podané voči rozhodnutiam odporcu o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci v ďalších dvoch veciach zobral späť.

V závere považoval za potrebné uviesť, že pokiaľ žiadateľ vlastní nehnuteľnosť, z ktorej má, alebo môže mať reálny príjem, nie je možné pokladať takéhoto žiadateľa za človeka v materiálnej núdzi. Preto zákon č. 327/2005 Z. z. ustanovuje, že žiadateľ je v materiálnej núdzi pokiaľ jeho príjem nepresahuje zákonom stanovené hranice, a zároveň nie je vlastníkom majetku, ktorým by si mohol zabezpečovať právne služby. Vyjadril sa, že v danom prípade navrhovateľ je vlastníkom majetku, z ktorého preukázateľne môže mať príjem, tento príjem preukázateľne aj mal, a na základe odporcu zistených skutočností a dôkazov aj naďalej má.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. mája 2014 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Úlohou krajského súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov - § 250l a nasl. O.s.p.) rozhodnúť o opravnom prostriedku navrhovateľa proti neprávoplatnému rozhodnutiu odporcu č. 4N 2001/12 zo dňa 13. decembra 2012, ktorým rozhodol o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci navrhovateľovi.

Z obsahu administratívneho spisu vyplývajú nasledujúce skutočnosti.

Rozhodnutím odporcu č. 4N 2001/12 zo dňa 3. júla 2012 bol navrhovateľovi priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou vo výške 40 € a JUDr. T. P. mu bol určený na poskytovanie právnej pomoci a zastupovanie v konaní pred súdom v právnej veci určenia vlastníckeho práva v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 4C/286/2011.

Podľa § 14 ods. 1 písm. d/ zákona č. 327/2005 Z. z. centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, ak vyjde najavo, že nárok na poskytovanie právnej pomoci sa žiadateľovi priznal na základe nepravdivých alebo neúplných údajov.

Odporca po oboznámení sa s obsahom podnetu oznamovateľa zo dňa 27. augusta 2012, zistil, že navrhovateľ v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci uviedol nepravdivé údaje. V čase podania žiadosti, t.j. 15. júna 2012 mal totiž pravidelný príjem z prenájmu nebytových priestorov zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX k.ú. Q., pričom odporca mal na základe výpovede svedka Ing. L. F. za preukázané, že tento príjem nie je v sume 1 € ročne, ako sa uvádza v navrhovateľom predloženej zmluve o užívaní nebytových priestorov.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti odporca napadnutým rozhodnutím č. 4N 2001/12 zo dňa 13. decembra 2012 rozhodol podľa § 14 ods. 1 písm. d/ zákona č. 327/2005 Z. z. o odňatí nároku na poskytnutie právnej pomoci navrhovateľovi.

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania navrhovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, pričom nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení rozsudku prvostupňového súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že za stavu, keď vo veci bolo nesporne preukázané, že navrhovateľ v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci uviedol údaje, ktoré boli v rozpore so skutočnosťou, odporca postupoval v súlade s § 14 ods. 1 písm. d/ zákona č. 327/2005 Z. z., keď rozhodol o odňatí navrhovateľovi priznaného nároku na poskytovanie právnej pomoci.

Odvolací súd zistil, že odvolanie navrhovateľa neobsahuje žiadne nové právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že nemohol prihliadnuť na obranu navrhovateľa, spočívajúcu v tvrdení o osobnej starostlivosti Ing. L. F. o navrhovateľa a poukaze na skutočnosť, že je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, nakoľko v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z. v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci, resp. odňatí priznaného nároku skúmanie osobných pomerov žiadateľa nepredstavuje jeden zo zákonných predpokladov posúdenia jeho nároku na poskytnutie právnej pomoci.

Krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, a s ktorými sa odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožnil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že navrhovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.